

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce: **Střevlíci (Coleoptera: Carabidae) jako bioindikátor přirozených a antropogenních stanovišť**

Autor práce: RNDr. Lukáš Spitzer

Školitel: doc. RNDr. Oldřich Nedvěd, CSc.

Vysoká škola: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Přírodovědecká fakulta

Předložená disertační práce je koncipována jako soubor vybraných prací autora, doplněná kapitolami Úvod, Shrnutí a závěr a Literatura. Každý z převážně anglicky psaných článků je navíc uveden českým doprovodným textem shrnujícím obsah jednotlivých článků.

Nutno podotknout, že publikace použité jako součást předložené disertační práce jsou kvalitní, originálně řešené, a jako takové již prošly recenzním řízením, a proto nemá příliš smysl se vyjadřovat k jejich obsahu či případným formálním nedostatkům. K vlastní práci nemám vážných výhrad, pouze několik drobných připomínek formálního rázu. Rád bych zdůraznil, že ty v žádném případě nesnižují kvalitu předložené disertační práce.

- chybí číslování stran kapitol, což znesnadňuje případné komentáře k jejich jednotlivým pasážím
- kapitola Úvod, první odstavec – citována práce „Podhrázský 2009“ – správně má být „Podrázský 2009“, tak jak je uvedeno v seznamu literatury
- kapitola Úvod, strana cca 3 – citován „Málek 1962“ – v seznamu literatury však chybí
- kapitola Úvod, strana cca 4 – citován „Šebek et al. 2012“ – v seznamu literatury je uveden „Šebek....2013“
- Publikace I, strana 2 – „Buchar & Růžička 2002“ – chybí v seznamu literatury
- kapitola Shrnutí a závěr, strana 2 – „(Stanovský J. & Pulpán J. 2006) – iniciály křestních jmen jsou nadbytečné a neuvádějí se
- kapitola Literatura – nejednotný styl citací

Publikační aktivita doktoranda je značná a na vysoké úrovni. Svědčí o ní 9 impaktovaných (mezi lety 2008-2013) prací s vysokým citačním ohlasem (98 WoS, 114 Scopus). Kromě toho je autorem či spoluautorem 17 recenzovaných neimpaktovaných (1997-2012) prací, 6 kapitol v monografiích a více než dvacítky popularizačních prací.

Na doktoranda mám dva dotazy:

Od vydání „bioindikační klasifikace“ (Hůrka et al. 1996) již uplynulo 17 let. Naše znalosti střevlíkovitých se za tu dobu prohloubily. Co si doktorand myslí o aktuálnosti nebo také jinak řečeno platnosti (ve smyslu zařazení jednotlivých druhů střevlíkovitých do ekologických skupin) této klasifikace?

Dokázal by doktorand definovat výzkumné výzvy (jsou-li nějaké) týkající se problematiky bioindikace střevlíkovitých?

Shrnutí:

Autor disertační práce splnil stanovené cíle, k jejichž dosažení využil moderních metod a doložil je kvalitními publikačními výstupy. Dosavadní práce autora významně přispívá k obohacení znalostí o možnostech využití střevlíkovitých jako bioindikátorů. Autor prokázal schopnost samostatně i týmově vědecky pracovat a prezentovat získané výsledky. Proto **bez výhrad doporučuji předloženou disertační práci k obhajobě a po jejím obhájení velmi doporučuji RNDr. Lukáši Spitzerovi udělit titul „Ph.D.“.**

V Brně 12. prosince 2013

doc. Ing. Luboš Purchart, Ph.D.
Ústav ekologie lesa
Lesnická a dřevařská fakulta
Mendelova univerzita v Brně

dále běžnou metodou použití lepenkových pásů obepnutých kolem kmen stromů. Tato metoda by při vhodném načasování potenciálně mohla poskytnout kvantitativní data o přezimujících členovcích.

Vliv přítomnosti vysoké zvěře a charakteru lesa na společenstva epigeionu byl sledován ve třetí práci. Jako „nejúčinnější“ variantou se v Milovickém lese ukázala kombinace stanoviště bez vysoké zvěře a rozvolněný les. Pokusili se autoři práce nějak lokálně zapůsobit na majitele/správce tohoto lesního komplexu, aby došlo ke změně managementu alespoň na některých studovaných plochách? Zároveň lituji, že do disertace nebyl včleněn i Apendix, pravděpodobně obsahující seznam zjištěných druhů. Editorům časopisu zřejmě uniklo, že v textu se Apendix nazývá Appendix 1, zatímco dále je řazen jako Appendix A.

Význam antropogenních stanovišť pro zachování biodiverzity členovců v krajině studují poslední tři práce. Práce čtvrtá a pátá shodně ukazují, že rekultivace jsou pro druhovou pestrost škodlivé, ať už se jedná o prostředí černouhelných výsypek, nebo vápencových lomů. Poslední práce porovnává faunu střevlíkovitých brouků a pavouků mezi lomy a okolními přírodními stanovišti, kdy bylo zjištěno, že pro vzácné a ohrožené pavouky jsou lomy v krajině mnohem důležitějším prvkem, než pro střevlíky. Dovolil bych si však polemizovat s tvrzením v diskusi, že střevlíkovití brouci mají horší disperzní schopnost, než pavouci.

Závěr práce poskytuje čtenáři stručný souhrn dosažených výsledků. Disertační práce je zakončena přílohou ve formě životopisných a bibliografických údajů o předkladateli. Obojí dokládá, že je Lukáš Spitzer úspěšným a respektovaným vědcem a odborníkem. Kromě prací zahrnutých v této disertaci publikoval ještě celou řadu původních vědeckých, odborných i populárních prací jak v mezinárodních, tak v domácích časopisech. Je členem redakčních rad dvou časopisů, jedné dokonce předsedá. Pyšní se Purkyňovou cenou časopisu Živa atp.

K práci bych měl již jen pár drobných námětů, co by se bývalo dalo ještě vylepšit – v obsahu by bylo užitečné u jednotlivých popisů kapitol (Publikace I atp.) uvést i citaci práce, zlepšilo by to orientaci, a pro brouky z čeledi Carabidae bych v psaném textu preferoval spíš označení střevlíkovití brouci než střevlíci.

Předloženou disertační práci schvaluji k obhajobě a souhlasím s následným udělením titulu Ph.D. Přeji RNDr. Lukáši Spitzerovi, Ph.D. mnoho úspěchů v další vědecké práci na poli ochranářské i jakékoliv jiné entomologie a těším se na další publikace týkající se střevlíkovitých brouků, které jistě čekají na odeslání.

V Praze dne 9.12.2013

Doc. RNDr. Pavel Šaska, Ph.D.